

Evlerinde Yaşlı Anne Babası Bulunanlar Bu Dersi İyi Okumalıdır

Risale-i Nur Külliyyatı yazarı Bediüzzaman Said Nursi'nin bu dersin önemi ile ilgili notu şöyledir: "Hanesinde ihtiyar valideyni veya akrabası veya Müslüman kardeşleri bulunan zatlar, bu mektubu okumaya pek çok muhtaçtırlar."

Mektubat / Yirmi Birinci Mektup

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّمَا يَبْدُلُ غَنٍّ عِنْدَكَ الْكَبِيرَ الْجَدُّ هُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ
لَهُمَا أَفٍّ وَلَا تَنْهَيْهِ هُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۖ وَاخْفِضْ
لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا
رَبَّيْتَانِي صَغِيرًا ۖ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِنَّ تَكُونُوا
صَالِحِينَ فَلَا نَزَهَ كَانٍ لِلَّهِ الْإِبْرَارِ ۚ غَفُورًا

Ey hanesinde ihtiyar bir valide veya pederi veya akrabasından veya iman kardeşlerinden bir amel-mânde veya âciz, alîl bir şahıs bulunan gafil! Şu âyet-i kerîmeye dikkat et, bak: Nasıl ki bir âyette, beş tabaka ayrı ayrı surette ihtiyar valideyne şefkati celbediyor.

Evet, dünyada en yüksek hakikat, peder ve validelerin evlatlarına karşı şefkatleridir. Ve en âlî hukuk dahi onların o şefkatlerine mukabil hürmet haklarıdır. Çünkü onlar, hayatlarını kemal-i lezzetle evlatlarının hayatı için feda edip sarf ediyorlar. Öyle ise insanıyeti sukut etmemiş ve canavara inkılab etmemiş her bir veled; o muhterem, sadık, fedakâr dostlara hâlisane hürmet ve samimane hizmet ve rızalarını tahsil ve kalplerini hoşnut etmektir. Amca ve hala, peder hükmündedir; teyze ve dayı, ana hükmündedir.

İşte o mübarek ihtiyarların vücudlarını istiskal edip ölümlerini arzu etmek, ne kadar vicdansızlık ve ne kadar alçaklıktır bil, ayıl! Evet, hayatını senin hayatına feda edenin zeval-i hayatını arzu etmek, ne kadar çirkin bir zulüm, bir vicdansızlık olduğunu anla!

Ey derd-i maişetle müptela olan insan! Bil ki senin hanendeki bereket direği ve rahmet vesilesi ve musibet dâfiası, hanendeki o istiskal ettiğin ihtiyar veya kör akrabandır. Sakın deme: "Maişetim dardır, idare edemiyorum." Çünkü onların yüzünden gelen bereket olmasaydı elbette senin dıyk-ı maişetin daha ziyade olacaktı. Bu hakikati benden inan. Bunun çok kat'î delillerini biliyorum, seni de inandırabilirim. Fakat uzun gitmemek için kısa kesiyorum. Şu sözüme kanaat et. Kasem ederim şu hakikat gayet kat'îdir, hattâ nefis ve şeytanım dahi buna karşı teslim olmuşlar. Nefsimin inadını kıran ve şeytanımı susturan bir hakikat, sana kanaat vermeli.

Evet, kâinatın şهادetiyle, nihayet derecede Rahman, Rahîm ve Latîf ve Kerîm olan Hâlık-ı Zülcelali ve'l-ikram, çocukları dünyaya gönderdiği vakit, arkalarından rızıklarını gayet latîf bir surette gönderip ve memeler musluğundan ağızlarına akıttığı gibi; çocuk hükmüne gelen ve çocuklardan daha ziyade merhamete lâayık ve şefkate muhtaç olan ihtiyarların rızıklarını dahi bereket suretinde gönderir. Onların iâşelerini, tama'kâr ve bahil insanlara yükletmez.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْكَلِيمُ ۚ وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ

âyetlerinin ifade ettikleri hakikati, bütün zîhayatın enva-ı mahlukları lisan-ı hal ile bağırp o hakikat-i kerîmaneyi söylüyorlar.

Hattâ değil yalnız ihtiyar akraba, belki insanlara arkadaş verilen ve rızıkları insanların rızıkları içinde gönderilen kedi gibi bazı mahlukların rızıkları dahi bereket suretinde geliyor. Bunu teyid eden ve kendim gördüğüm bir misal:

Benim yakın dostlarım bilirler ki iki üç sene evvel her gün yarım ekmek –o köyün ekmeği küçük idi– muayyen bir tayınım vardı ki çok defa bana kâfi gelmiyordu. Sonra dört kedi bana misafir geldiler. O aynı tayınım hem bana hem onlara kâfi geldi. Çok kere de fazla kalırdı.

İşte şu hal o derece tekerrür edip bana kanaat verdi ki ben kedilerin bereketinden istifade ediyordum. Kat'î bir surette ilan ediyorum: Onlar bana bâr değil hem onlar benden değil, ben onlardan minnet alırdım.

Ey insan! Madem canavar suretinde bir hayvan, insanların hanesine misafir geldiği vakit berekete medar oluyor; öyle ise mahlukatın en mükerremi olan insan ve insanların en mükemmeli olan ehl-i iman ve ehl-i imanının en ziyade hürmet ve merhamete şâyan aceze, alîl ihtiyareler ve alîl ihtiyarların içinde şefkat ve hizmet ve muhabbete en ziyade lâıyk ve müstahak bulunan akrabalar ve akrabaların içinde dahi en hakiki dost ve en sadık muhib olan peder ve valide, ihtiyarlık halinde bir hanede bulunsa ne derece vesile-i bereket ve vasıta-i rahmet ve "Beli bükülmüş ihtiyarlarınız olmasa idi, belalar sel gibi üstünüze dökülecekti." ne derece sebab-i def'-i musibet olduklarını sen kıyas eyle.

İşte ey insan! Aklını başına al. Eğer sen ölmezsen ihtiyar olacaksın.

السِّرُّ السِّرِّيُّ لَوَلَا الشُّيُوخُ الرُّسَّكَعُ لَصُوبَ عِلَّيْكُمْ الْبِلَاءُ صَدِّقًا سِرِّيًّا, yani "sen valideynine hürmet etmezsen senin evladın dahi sana hürmet etmeyecektir. Eğer âhiretini seversen işte sana mühim bir define; onlara hizmet et, rızalarını tahsil eyle. Eğer dünyayı seversen yine onları memnun et ki onların yüzünden hayatın rahatlı ve rızkın bereketli geçsin. Yoksa onları istiskal etmek, ölümlerini temenni etmek ve onların nazik ve seriü't-teessür kalplerini rencide etmek ile خَسِرَ الدُّنْيَا ile sarrına mazhar olursun. Eğer rahmet-i Rahman istersen o Rahman'ın vedialarına ve senin hanendeki emanetlerine rahmet et.

Âhiret kardeşlerimden Mustafa Çavuş isminde bir zat vardı. Dininde, dünyasında muvaffakiyetli görüyordum. Sırrını bilmezdim. Sonra anladım ki o muvaffakiyetin sebebi: O zat ise ihtiyar peder ve validelerinin haklarını anlamış ve o hukuka tam riayet etmiş ve onların yüzünden rahat ve rahmet bulmuş. İnşâallah âhiretini de tamir etmiş. Bahtiyar olmak isteyen, ona benzemeli.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى مَنْ قَالَ «اَلْجَنَّةُ تَحْتَ اَقْدَامِ الْاِمَّةِ» وَ عَلٰى اَوْلِيَّيْهِ وَ صَحْبِهِ وَ اَجْمَعِينَ سُبْحَانَكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا مَا عَلَّمْتَ نَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

KAYNAK: B.Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı'ndan Mektubat – Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları